

Lokale prestatieafspraken
betaalbare energielasten

KOKEN OP ELEKTRICITEIT

KOKEN OP ELEKTRICITEIT

In lokale prestatieafspraken staat steeds vaker een afspraak over Koken zonder aardgas. In deze bouwsteen vind je de afspraken die daarover zijn gemaakt in de gemeente Tilburg en Roosendaal. Wij gaan in op de aanpak van respectievelijk WonenBreburg en Alwel om huurders te helpen overstappen van koken op aardgas naar koken op elektra. De HuurdersAdviesRaad Roosendaal en Stedelijk Bewoners Overleg Tilburg (SBO Tilburg) zijn betrokken. In de prestatieafspraken wordt de koppeling gelegd met de Transitievisie Warmte waarin per wijk de route naar aardgasvrij staat. Voor het overstappen op elektrisch koken is de planning van het netwerkbedrijf voor aanpassing van het elektriciteits- en aardgasnet van belang. Het netwerkbedrijf is daarmee een belangrijke partner in de uitvoering.

Ervaringen elektrisch koken huurders Alwel

Perry van Happen, WonenBreburg: 'Bewoners die elektrisch koken, zetten een stap naar gezond wonen. Wat de warmtebron van de toekomst ook wordt, elektrisch koken is altijd onderdeel van aardgasvrij of CO₂-neutraal wonen. De werkzaamheden zijn op elk moment, individueel of planmatig, uit te voeren. Elektrisch koken kan op verzoek van de bewoner, bij mutatie wanneer een woning wisselt van huurder, maar ook in combinatie met onderhoud en renovatie.'

Rob van den Bogaard, senior opzichter, Alwel: 'Koken op inductie is duurzamer, gezonder en veiliger in vergelijking met koken op aardgas. Het is duurzamer naarmate meer elektriciteit duurzaam opgewekt wordt. Het is gezonder omdat er minder verbrandingsgassen vrijkomen. Het is veiliger omdat bewoners minder risico lopen op brandwonden.'

Komend jaar staan voor bewoners de energiekosten centraal vanwege de hoge energieprijzen en allerlei maatregelen die overheden nemen om de effecten te dempen. Alwel ondersteunt deze inwoners om met gedragsaanpassing en kleine maatregelen het energieverbruik te minderen.

Wat staat in de prestatieafspraken?

Prestatieafspraken Tilburg Convenant Wonen 2020-2025

4. Duurzaamheid

45	Transitievisie Warmte en uitvoeringsplannen	Het inzicht in de gebouwenstrategie leggen we naast de koers uit de <u>Transitievisie Warmte</u> , het meerjaren-programma riolering/openbare ruimte van de gemeente en de planningen van Enexis voor aanpassing van het elektriciteits- en aardgasnet.
----	---	---

5. Bewoners bewustzijn en gedrag

53	communicatie met bewoners	Om de complexiteit van o.a. landelijke regelingen als het prijsplafond begrijpelijk te maken voor onze inwoners werken we samen aan het communiceren over de gevolgen voor de energierekening (afrekening 2022 en voorschotten 2023). Dit doen we met name voor huishoudens waar de woningcorporaties de afrekening voor energie verzorgen.
54	Bewustwording & kleine maatregelen	<p>We trekken gezamenlijk op om via bewustwording, tips voor gedragsverandering en kleine energiebesparende producten energiebesparing te realiseren. Daarmee dempen we het effect van energiearmoede dat wordt veroorzaakt door hoge prijzen.</p> <ul style="list-style-type: none">• We zetten de samenwerking rondom de inzet van energiecoaches in 2023 voort. De capaciteit aan coaches is verdubbeld zodat we meer inwoners kunnen bedienen. Naast het afleggen van huisbezoeken zullen de energiecoaches ook wijkgericht worden ingezet bij bijeenkomsten en evenementen. De gemeente bekostigt dit vanuit de rijksmiddelen voor energiearmoede. We maken in 2023 afspraken over of en hoe we de samenwerking voortzetten in 2024 en verder.• We onderzoeken de mogelijkheden voor een klusbrigade/klusbus om inwoners ook te ondersteunen de kleine maatregelen aan te brengen. Mogelijk kunnen de energiecoaches hier ook een rol in spelen.• We blijven alert op andere kansrijke initiatieven om onze inwoners te ondersteunen. Zo is TBV Wonen onlangs gestart met een pilot 'Eerste hulp bij hoge kosten' met ASG waarbij bewoners drie jaar lang actief gemonitord en ondersteund worden met besparingstips.
55	Deelname corporaties	De corporaties ontwikkelen informatie over verwarmen, ventileren en koelen voor allerlei (onderhouds)momenten. Dit draagt bij aan energiebesparing en een gezond binnenklimaat. Daarnaast maken de corporaties een aanpak om bestaande installaties energiezuiniger te maken en geven hier uitvoering aan.

3.3.1	Transitievisie Warmte en uitvoeringsplannen	Op basis van de Transitievisie Warmte maken de partijen uitvoeringsplannen voor wijken/dorpen die de mogelijkheid hebben om in 2030 van het aardgas af te zijn. In 2022 wordt een concrete planning gemaakt: welke wijken in welke volgorde in de daaropvolgende jaarschijven worden opgenomen.
3.3.2	Reduceren CO2-uitstoot	De gemeente en corporatie streven naar het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad van de corporaties door te isoleren, zonnepanelen te plaatsen en (kook)gas te verwijderen.
3.3.3	Deelname corporaties	De corporaties blijven actief deelnemen aan duurzaamheidsacties en -projecten van de gemeente zoals het RREW-subsidie project en de uitwerking van de gebiedsstrategieën in het kader van de Transitievisie Warmte. De projecten en de planning hiervan worden in de jaarschijven opgenomen.
3.3.4	Bevorderen energiebewustwording bewoners	Om energieverbruik te reduceren, brengen de gemeente en corporaties de mogelijkheden tot energiebesparing onder de aandacht van bewoners. Concrete activiteiten worden jaarlijks opgenomen in de jaarschijf. De corporaties geven specifieke voorlichting aan bewoners van renovatiecomplexen, over 'energieverbruik en gedrag' en over monitoring van het energiegebruik voor en na renovatie conform Europese regels.

Hoe werken partijen samen?

In Tilburg koken huurders van 400 appartementen niet langer op gas maar op inductie. De gasaansluiting is verwijderd. De bewoners besparen kosten. Het vastrecht voor aardgas komt te vervallen. De appartementen waren al aangesloten op een warmtenet. Met het koken op inductie worden de flats volledig van het gas afgesloten. De huurders ontvangen van WonenBregburg eenmalig een nieuwe inductiekookplaat en pannenset. Technisch is het een kleine ingreep in de woning. De huurders ondervinden nauwelijks overlast. De administratie kost meer tijd.

Huurders moeten bij de energieleverancier het gascontract opzeggen en de meterstanden doorgeven. WonenBregburg heeft de bewoners hierbij begeleid. De energieleverancier past het voorschotbedrag op de energierekening aan.

Tilburger tafel energietransitie

Perry van Happen, WonenBregburg:
'Als corporatie zijn wij er voor bewoners met een kleine portemonnee. Een lagere energierekening draagt bij aan betaalbare woonlasten. WonenBregburg heeft duizenden woningen die verwarmd worden via het warmtenet vanuit de Amercentrale. De meeste bewoners koken echter nog op aardgas. Door over te stappen op elektrisch koken, kunnen deze woningen geheel van het aardgas af. Het voordeel voor de bewoner is dat deze niet langer vastrecht betaalt voor aardgas. Hier gaan verduurzamen en lagere woonlasten hand in hand. Het helpt corporaties om de duurzaamheidsdoelen sneller te halen.'

Koken zonder gas, Alwel

Corporatie Alwel geeft bewoners de keuze of en wanneer zij willen overstappen naar koken op inductie. De bewoner kan hiertoe een verzoek indienen. Via een [flyer](#) informeert de corporatie de bewoner. De kosten voor de technische aanpassing van de woning draagt de corporatie. De bewoner moet investeren in een kookplaat en pannenset. Woningen die vrijkomen voor verhuur, de zogenaamde mutatiewoningen worden meteen gereed gemaakt voor koken op inductie.

De corporatie dient bij het netwerkbedrijf Enexis een aanvraag in om de capaciteit van de aansluiting van de woning te verhogen. Standaard hebben de meeste woningen een 1-fasenaansluiting (1x35 Ampere). Bij elektrisch koken leidt meer vermogen of capaciteit tot meer kookcomfort. Enexis wordt gevraagd 3x25 Ampère ofwel een 3-fasenaansluiting te maken. Zij moet hiervoor een 3-fasenmeter plaatsen. Soms moet het netwerkbedrijf de hoofdzekering vervangen.

Is de huidige kabel in de straat onvoldoende zwaar, dan moet het netwerkbedrijf ook de kabel in de grond vernieuwen. Dit kost tijd. Om voortgang te houden, past Alwel de meterkast en leidingen in de woningen aan.

Het netwerkbedrijf kan later de 3-fasenaansluiting installeren. Alwel neemt de kosten voor haar rekening van het aanpassen van de meterkast en de leiding naar de keuken. Het netwerkbedrijf rekent geen kosten voor het verwijderen van de gasleiding en gasmeter voor de huisaansluitingen. Bij appartementen wordt de gezamenlijke gasleiding en gasmeter pas verwijderd nadat alle bewoners zijn overgestapt op elektra. Voor het verhogen van een 1- naar een 3-fasenaansluiting rekent zij € 300,43 inclusief BTW. Dit bedrag wordt betaald door Alwel.

Rob van den Bogaard, Alwel: ‘Wij kiezen ervoor dat de bewoner het hoogste kookcomfort heeft. Dat comfort wordt bereikt door koken op inductie met een drie fasen kookaansluiting. Dit laatste wordt ook wel krachtstroom genoemd. Zo kan je koken op volle kracht. Het vermogen aan elektra is optimaal. Enexis kan niet mee in het door ons gewenste tempo om de capaciteit van de aansluiting te verhogen. Om voortgang te boeken, hebben wij een oplossing gevonden. Wij maken de meterkast in orde zodat als het netwerkbedrijf komt, zij eenvoudig kan aansluiten. Wij leggen de juiste leidingen naar de keuken. Wij vragen de bewoner een kookplaat te kiezen die geschikt is voor een 1- fasen- én 3-fasenaansluiting. Zo kunnen we de bewoner die wil overstappen, helpen.’

Wat geef je mee aan andere regio's?

Perry van Happen, WonenBreburch: ‘Maak een plan voor de momenten waarop je kookgas kan verwijderen en bewoners aanbiedt over te stappen op elektrisch koken. Breng in beeld wie je intern en extern nodig hebt om dit te realiseren. Betrek het netwerkbedrijf bij de voorbereiding, want zij moeten werkzaamheden uitvoeren. Daar waar bewoners nu al verwarmen via een warmtenet of blokverwarming, kan je door elektrisch koken versneld met de woning van het aardgas af. Tenslotte maak gebruik van subsidie zoals de SAH.’

Rob van den Bogaard, Alwel: ‘Onze oplossing is door elke corporatie na te volgen. Zorg dat je zelf het tempo bepaalt en de regie in handen houdt. En help de bewoner die wil overstappen.’

Milieu Centraal, Koken met een stekker

Koken kost relatief weinig energie

Ongeveer 3% van de energierekening gaat naar koken. Voor de portemonnee maakte het lange tijd niet veel uit of een bewoner op gas of elektra kookt. Koken op inductie is de meest voordelige en duurzame vorm van koken. Bij de huidige hoge energieprijzen is koken op inductie iets goedkoper dan op aardgas. Het verbruik is gemiddeld 175 kWh per jaar tegenover 37 m³ gas per jaar voor koken op aardgas. Besparen op energielasten voor koken is mogelijk. De Woonbond geeft Energiebespaartips voor slim koken.

Elektrisch koken voor gezondere binnenlucht

Uit het oogpunt van gezondheid wordt aanbevolen om elektrisch te gaan koken. TNO onderzocht de luchtkwaliteit in huis en rapporteerde de resultaten in [Gezonde binnenlucht](#). Koken op aardgas veroorzaakt naast ultrafijnstof ook stikstofdioxide (NO₂) emissies. Volgens de WHO leidt dit tot een toename van 20% aan luchtwegklachten bij kinderen. Laboratorium en ook veldmetingen met koken op aardgas laten sterk verhoogde NO₂ concentraties zien. Afzuigkappen filteren deze stoffen onvoldoende. Met name in luchtdichte woningen waar te weinig wordt geventileerd, is dit een punt van zorg. De overstap naar koken zonder aardgas leidt tot een gezondere binnenlucht.

Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH)

Zijn de woningen al aangesloten op een warmtenet, maar gebruikt de bewoner nog aardgas voor warm tapwater en/of om te koken? Dan kan de corporatie de subsidie [Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen \(SAH\)](#) aanvragen om de huurwoning of de woningen in een gemengde VvE van het aardgas af te koppelen. De CO₂-uitstoot daalt. De energielasten worden lager en het vastrecht voor aardgas vervalt.

Regelingen & subsidies energiebesparing

Het Rijk stelt in totaal meer dan 360 miljoen euro ter beschikking aan gemeenten voor de aanpak energiearmoede. De middelen worden uitgekeerd door middel van een specifieke uitkering ([SPUK](#)) aan alle gemeenten in Nederland om huishoudens die kampen met energiearmoede te ondersteunen met energiebesparende maatregelen. Het doel van de SPUK is om de energierekening van huishoudens die kampen met energiearmoede nog voor komende winter te verlagen. Gemeenten bepalen grotendeels zelf hoe ze de middelen besteden, daardoor is het mogelijk voor een gemeente om aan te sluiten bij een al bestaande aanpak, zoals voortgekomen uit de RRE en RREW.

[RVO](#)

[Aedes](#)

[MilieuCentraal](#)

[Groene Huisvesters](#)

Meer informatie

[Prestatieafspraken convenant wonen Tilburg](#)

[Prestatieafspraken Woonconvenant Roosendaal 2022-2025](#)

[Energiebespaartips #4, Slim Koken, Woonbond:](#)

Lokale prestatieafspraken betaalbare energielasten

De bouwstenen 'Lokale prestatieafspraken betaalbare energielasten' zijn [hier](#) te vinden:

- Energiedisplay
- Jouw Thuis
- Huurdersorganisaties
- Koken op elektriciteit
- Samen tegen energiearmoede
- Vochtproblemen in de woning
- Klimaatadaptatie
- Woningaanpak labels EFG
- Hybride warmtepompen

Dank & contactpersoon

Voor deze bouwsteen danken we de door ons geïnterviewde mensen:

Rob van den Bogaard, Alwel:
r.vandenbogaard@alwel.nl

Anke Struijs, Alwel:
a.struijs@alwel.nl

Perry van Happen, WonenBreborg:
p.vanhappen@wonenbregburg.nl

Colofon

De reeks 'Lokale prestatieafspraken [betaalbare energielasten](#)' is gemaakt in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en in samenwerking met Aedes, Woonbond en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Video's & Foto's

Alwel
Milieu Centraal

Redactie & vormgeving

Marlou Boerbooms,
marlou@energieambassadeur.nl
Lisa Verhaeghe,
lisa.verhaeghe@gmail.com

Juni 2023